

ЧАСТ 1 от УЕБИНАР 6

Предизвикателството ДАК: Крачка напред

Мария Станчева, логопед, РАСТ терапевт, PECS, MAKATON

ДАК се използва предимно за:

1. Допълване на комуникацията на деца и възрастни с неопределен или неразбираем говор.

2. Осигуряване на алтернативен начин на комуникация за хора, на които липсва говор или които не са успели да усвоят достатъчно езика, за да бъде ефективна комуникацията.

ЗА ВРЪЗКА С НАС:
proekti.aa@gmail.com

Видове ДАК:

Нискотехнологични:

език на тялото - жестове, мимики, написан текст, картинни изображения, снимки, реални предмети, табла.

Високотехнологични:

устройства за синтезиран говор, за контрол с поглед, специални бутони, клавиатури, мобилни приложения със символи, програми.

Изследванията сравняват относителните предимства на нискотехнологичните и високотехнологичните средства за ДАК.

Тъй като нискотехнологичните средства за ДАК изискват по-малко разходи, често се приемат за по-удобен, достъпен и лесно преносим начин на комуникация. Високотехнологичните средства за ДАК често се препоръчват, защото е по-лесно за непознати слушатели да разбират посланията.

ЩЕ НАМЕРИТЕ УЕБИНАРА
ТУК: bapid.com

Важно за скоростта на придобиване на умения и ученето на нови умения от детето за използване на ДАК е да се прецизира видът на ДАК, който ще му бъде предложен.

ЧАСТ 2 от УЕБИНАР 6

Предизвикателството ДАК: Крачка напред

Мария Станчева, логопед, РАСТ терапевт, PECS, MAKATON

ЩЕ НАМЕРИТЕ УЕБИНАРА
ТУК: bapid.com

ЗА ВРЪЗКА С НАС:
proekti.aa@gmail.com

Скоростта, с която детето ще учи, зависи от това да се поставят реалистични цели спрямо уменията му и да се избира най-подходящата форма на ДАК.

Използването на ДАК изисква развитие на умения, които често са много различни от използваните, когато говорим:

- ✓ Развитие и познаване на езиковия код;
- ✓ Социални умения;
- ✓ Уменията, необходими за използване на специални системи или устройства за ДАК;
- ✓ Способността да се привлече вниманието на слушателя, преди да се избере или посочи символ на табло или в книга за комуникация.

Мотивация:

Външна мотивация:

Когато правите нещо, защото очаквате награда или искате да избегнете наказание и неприятности.

Вътрешна мотивация:

Когато правите нещо, защото това е важно за вас. Извършвате дейност, защото обичате да го правите. Не сте мотивирани от външна награда. Дейността е награда сама по себе си.

Мотивацията включва предоставяне на речник подходящ и интересен за детето.

Трябва да се предоставят дейности и събития, които са интересни и ангажиращи и могат да станат основата на темите за разговор.

Рутините често са важна част от комуникацията, те могат да включват забавни и редовни дейности като излети или посещения в зоологическата градина.

Колкото повече е ангажирано детето в ежедневието си, за толкова повече неща може да се общува.

Предизвикателството ДАК: Крачка напред

Подкрепата може да играе огромна роля в поддържането на интереса.

Използвайте външни мотиватори премерено.

Използвайте комуникативни изкушения.

Поставете реалистични цели.

Мотивацията работи най-добре, когато идва отвътре.

Развивайте уменията на детето през цялото време.

Бъдете щедри с похвалите.

Бъдете конкретни в това, за което хвалите детето.

Предизвиквайте отговор от детето от време на време. Поддържайте комуникацията.

ЧАСТ 3 от УЕБИНАР 6

Предизвикателството ДАК: Крачка напред

Мария Станчева, логопед, РАСТ терапевт, PECS, MAKATON

Избор на най-добрата ДАК система за детето:

- ✓ Какви са комуникативните нужди или цели на детето?
- ✓ Какви са силните страни и способностите на детето?
- ✓ Какви пречки има детето, за да постигне пълноценна комуникация?
- ✓ Какви помощни средства и специфични форми на ДАК ще бъдат най-подходящи за него?
- ✓ Какви промени в околната среда са нужни, за да се постигнат най-добре целите на детето, като се имат предвид неговите силни страни, способности и текущи възможности и обстоятелства?

Без комуникация, способността на детето да удовлетворява нуждите и желанията си, да се развива и да се наслаждавате на социални взаимоотношения, и да научава и споделя нова информация и идеи, е изключително ограничена.

ЗА ВРЪЗКА С НАС:
proekti.aa@gmail.com

Изборът на символна система е важен и индивидуализиран. Всички обаче трябва да се научат как да общуват. Това отнема време, за да се постигнат резултати, но ако се започне още в ранна детска възраст, успехите идват бързо.

ЩЕ НАМЕРИТЕ УЕБИНАРА
ТУК: bapid.com

Въвеждане на ДАК не е само учене на комуникация и не е само преподаване на ДАК. Фокусът на интервенцията не трябва да бъде само да научи детето как да работи или използва ДАК устройство или система. Целта на комуникационната програма е да обогати качеството на живот на детето и да го научи да комуникира и да използва свързаните с комуникацията умения, които най-добре ще подпомогнат и подобрят неговото участие в дейностите и събитията от ежедневието.

Предизвикателството ДАК: Крачка напред

Бъдете внимателни за всички актуални промени в детето.

Комуникацията е функционална, интерактивна и лична.

Играйте с детето си всеки ден и се забавлявайте заедно.

PECS
MAKATON...
COMUNICATOR
5.0

Променяйте начините за комуникация, спрямо нуждите на детето.

Техниката не е това, което учи детето да общува - хората го правят!

Нито едно ДАК устройство не може да изпълни всички нужди на детето във всички ситуации.

Изборът на символна система е важен и индивидуализиран.

Използвайте набор от високочестотни думи - основен речник, които децата използват през целия ден.

ЧАСТ 4 от УЕБИНАР 6

Предизвикателството ДАК: Крачка напред

Мария Станчева, логопед, РАСТ терапевт, PECS, MAKATON

ЩЕ НАМЕРИТЕ УЕБИНАРА
ТУК: bapid.com

ЗА ВРЪЗКА С НАС:
proekti.aa@gmail.com

За да се определи и избере най-добрата ДАК система за детето, е необходимо да се проведе цялостна оценка на уменията за комуникация.

Тази оценка трябва да опише актуалните умения на детето, но и да изследва потенциалните предимства и пречки, които съществуват в околната среда за въвеждането и използването на система за ДАК.

При въвеждането на ДАК фокусът на интервенцията не трябва да бъде само да се научи детето как да работи или използва ДАК устройство или система.

Целта на комуникационната програма е да обогати качеството на живот на детето и то трябва да се научи да комуникира с различни хора на различни места по множество теми, важни за него.

КАК?

НАВСЯКЪДЕ И ПО ВСЯКО ВРЕМЕ

Системата за ДАК е лична за детето и то трябва да има достъп до нея винаги.

ЕТИКЕТИРАНЕ – свързваме средата, предмети, места, хора, със символите на детето, правим денят на детето видим и разбираем чрез визуални разписания за случващото му се.

ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ИЗБОР

Ежедневни, постоянни възможности за комуникация - сок или вода, жълта или бяла шапка, салатата или супа...

МОДЕЛИРАНЕ

показваме на детето във всяка възможност и във всяка една конкретна ситуация как да използва символите - посочваме, назоваваме, коментираме.

Предизвикателството ДАК: крачка напред

Учете в естествени условия.

Без бързи и вербални подсказки, дайте пространство.

Много деца с аутизъм, не се радват на внимание от други хора и трябва да бъдат научени как да се наслаждават на социалната ангажираност.

Използвайте визуални разписания.

Деца стават лесно зависими от подканите - намалете ги.

Използването на ДАК е комплексно умение, не е просто посочване или размяна на картинки.

Ученето трябва да е забавно.

Отговаряйте на комуникативните опити на детето.

Освен технически умения, необходими за използване на система за ДАК, детето трябва да разбере и научи основни комуникативни поведения.